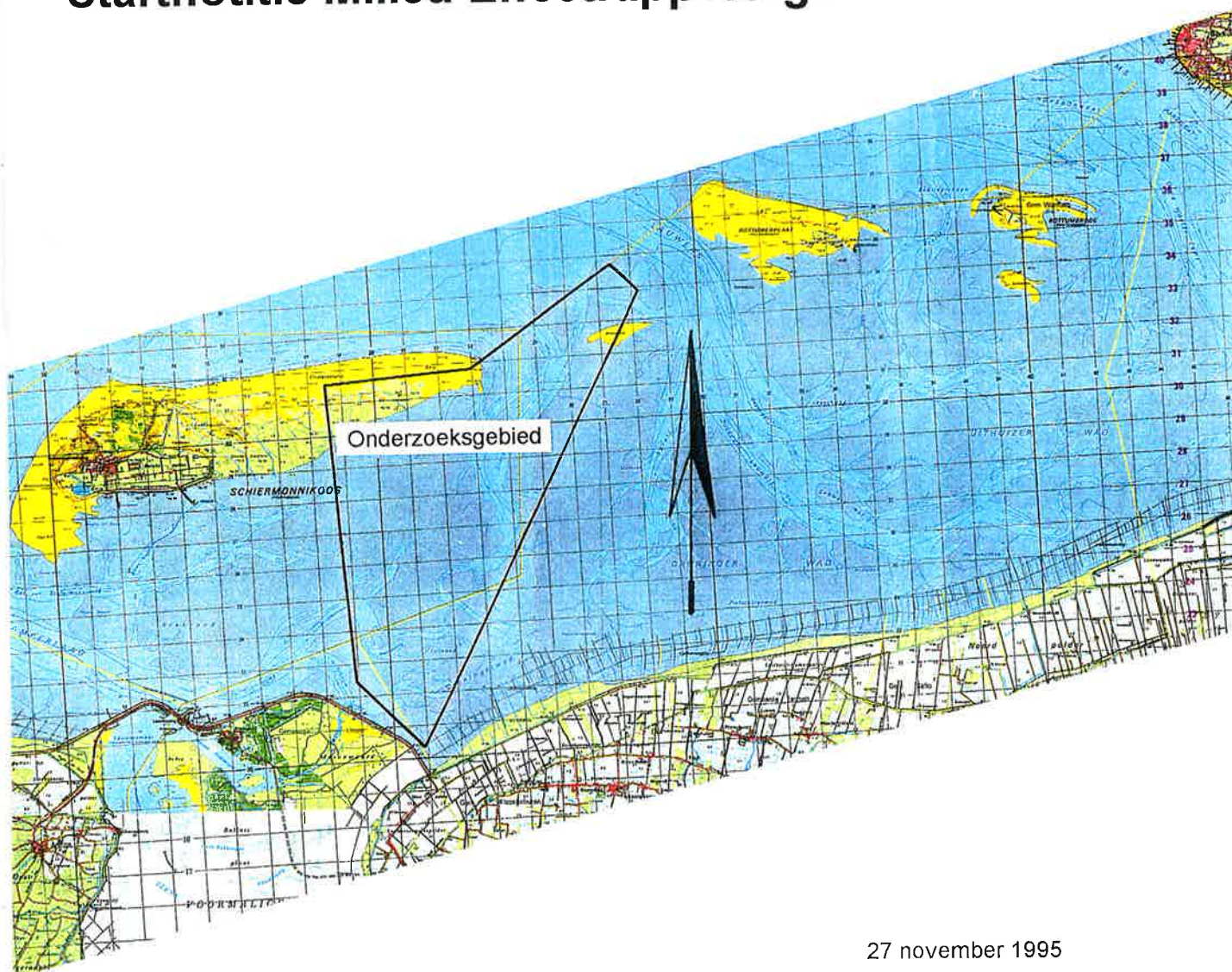

Seismische activiteiten in de Oostelijke Waddenzee

Startnotitie Milieu Effectrapportage

27 november 1995

Initiatiefnemer: Nederlandse Aardolie Maatschappij BV. te Assen

Nederlandse Aardolie Maatschappij
Business Unit Exploratie
Postbus 28000,
9400 HH Assen.

Nadere informatie:

Afdeling Public Affairs
Tel: 0592-362074

Startnotitie Milieu Effect Rapportage

Seismische activiteiten in
de Oostelijke Waddenzee

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
1.1. Aanleiding	3
1.2. Milieu-effectrapportage	3
2. Uitgangspunten	5
2.1. Probleemstelling	5
2.2. Doelstelling	5
3. Voorgenomen activiteit en alternatieven	6
3.1. Inleiding	6
3.2. Voorgenomen activiteit	6
3.3. Werkmethoden	6
3.4. Locatie van de activiteit	7
3.5. Alternatieven	7
4. Milieu effecten	8
4.1. Beschrijving huidige situatie en autonome ontwikkeling	8
4.2. Milieu-effecten	8
5. Besluitvorming	9
5.1. Besluit waarvoor het milieu-effectrapport wordt opgesteld	9
5.2. Te nemen besluiten	9
5.3. Genomen besluiten	10
5.4. Procedure	10
5.5. Grensoverschrijdende bepalingen	10

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Ten behoeve van de opsporing van aardgasvoerende bodemformaties voert de NAM driedimensionaal (3D) seismisch bodemonderzoek uit. Door dit onderzoek tracht men een gedetailleerd beeld te verkrijgen van de diepere ondergrond. Het 3D seismische onderzoek is gebaseerd op de methode van de reflectieseismiek. Om de aan haar c.q. aan haar en Mobil Producing Netherlands Inc. in concessie gegeven gebieden in de Waddenzee gedetailleerd te kunnen karteren heeft de NAM in 1992 een dergelijk onderzoek geïnitieerd. Conform de verwachting werd het seismisch meet programma in het geconcedeerde deel van het Waddengebied in 1995 afgerond.

Tussen de Aardolie- en aardgasconcessies Noord-Friesland (NAM/Mobil) en Groningen (NAM) ligt een nog niet in concessie uitgegeven gebied (Bijlagen: Kaart 1). Voor het verkrijgen van een volledig beeld van de geologie in de concessiegebieden van NAM (c.q. NAM/Mobil) is het nodig dat ook in dit grensgebied, ruwweg beschreven door de driehoek Schiermonnikoog, Simonszand, Lauwersoog, seismische werkzaamheden zullen worden uitgevoerd. Redenen hiervoor zijn:

- Het niet kunnen uitvoeren van seismische werkzaamheden buiten de grens van de concessies doet in ernstige mate afbreuk aan het seismisch beeld in de concessiegebieden zelf. Als gevolg hiervan kunnen proefboringen niet worden uitgevoerd met de best mogelijke seismische informatie.
- Voor een afdoende evaluatie van de structuren waarin aardgasvoorraden kunnen voorkomen is het gewenst de vorm, ligging en begrenzing van de doelstructuren zo volledig mogelijk te kunnen karteren. Het ontbreken van deze informatie voor de doelstructuren die aan de rand van de concessies liggen is een bezwarende en onzekere factor voor vervolgvactiteiten in de vorm van proefboringen binnen de concessiegebieden zelf.

Het meetgebied is gesitueerd in de provincies Groningen en Friesland en is gemeentelijk ingedeeld onder de gemeente Schiermonnikoog, Eemsmond en De Marne. Initiatiefnemer van het project is de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V., Schepersmaat 2 te Assen. Met het indienen van deze startnotitie is de procedure voor de milieu-effectrapportage als bedoeld in hoofdstuk 7 Wet Milieubeheer begonnen. De initiatiefnemer is voornemens de seismische metingen in de tweede helft van 1996 uit te voeren.

1.2. Milieu-effectrapportage

Er is geen formeel wettelijk voorschrift die de besluitvorming m.b.t. de uitvoering van seismische metingen onderwerpt aan de verplichting een milieu-effectrapport te maken. In de Planologische Kernbeslissing (PKB) Waddenzee is onder hoofdstuk 3.4.4 Energie evenwel bepaald dat de toelaatbaarheid van seismische metingen buiten de in concessie uitgegeven gebieden zal worden afgewogen nadat eenmalig een vrijwillig milieu-

Startnotitie MER

effectrapport is opgesteld. Een gelijksoortige formulering is opgenomen in het Interprovinciaal Beleidsplan Waddenzeegebied en de aanwijzing Waddenzee II als Staatsmonument in november 1993. Ter voorbereiding op de besluitvorming inzake de toelaatbaarheid van seismische metingen wordt door de initiatiefnemer een milieu-effectrapport opgesteld dat inzicht moet geven in de te verwachten milieugevolgen van de seismische werkzaamheden in het meetgebied. De besluiten waarop het milieu-effectrapport is toegespitst, zijn het besluit ingevolge de Natuurbeschermingswet en provinciale milieuverordeningen. De minister van LNV zal in de procedure voor de milieu-effectrapportage als coördinerend bevoegd gezag optreden en zowel het MER als de voorbereidingen omtrent de beslissing op vergunningen coördineren. Het MER zal tevens kunnen worden gebruikt bij de beoordeling van de te verlenen ontheffingen op grond van de provinciale milieuverordeningen voor milieubeschermingsgebieden, alsmede de te verlenen vergunning ingevolge de waterstaatswetgeving.

2. Uitgangspunten

2.1. Probleemstelling

Er is in het meetgebied sprake van een onvolledige kennis van de geologie, waardoor de kartering van structuren waarin aardgasvoorraden kunnen voorkomen niet volledig betrouwbaar is. Er zijn meer geofysische gegevens nodig om optimaal te kunnen beoordelen of de binnen de bestaande concessies geïdentificeerde potentieel gashoudende structuren een proefboring rechtvaardigen. De leemte in geologische kennis van de ondergrond in het meetgebied moet door middel van seismisch onderzoek en interpretatie van de verkregen geofysische gegevens worden opgevuld.

2.2. Doelstelling

De acquisitie van seismische gegevens wordt uitgevoerd met het doel het verloop van ondergrondse gesteentelagen in de geconcedeerde gebieden in de Waddenzee in kaart te kunnen brengen.

Een milieu-effectrapport wordt opgesteld om:

- op basis van meetresultaten en de verkregen ervaring, inzicht te geven in de milieu-effecten die kunnen optreden bij de voorgenomen seismische activiteiten in de Waddenzee,
- de maatregelen te documenteren die als regel genomen worden om de mogelijk nadelige milieu-effecten van seismische werkzaamheden in de Waddenzee te mitigeren,
- additionele maatregelen, indien deze ten aanzien van milieu-effecten een zinvolle toevoeging op de bestaande methoden vormen, te beschrijven.
- als basis te fungeren voor de externe beoordeling en publieksrechtelijke besluitvorming omtrent de toelaatbaarheid van de seismische werkzaamheden in het bovengenoemde gebied.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1. Inleiding

Hieronder worden de aard van de activiteiten en de werkmethoden beschreven zoals die zullen worden toegepast bij het uitvoeren van het beoogde seismische programma teneinde diep gelegen bodemformaties onder de aan NAM (c.q. NAM/MOBIL) in concessie gegeven gebieden beter te kunnen karteren

3.2. Voorgenomen activiteit

Ten einde een beeld van de ondergrondse aardlagen te verkrijgen wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde seismische reflectietechniek. Hiertoe worden aan het oppervlak middels speciale trillingsbronnen op regelmatige tussenpozen trillingen op steeds verschillende locaties opgewekt. Deze trillingen worden door ondergrondse aardlagen gereflecteerd en aan het oppervlak met gevoelige opnemers gedetecteerd. Deze opnemers zijn middels lange kabels aan elkaar en aan registratieapparatuur verbonden.

De voorgenomen activiteit in het aangegeven gebied richt zich met name op die componenten van de gereflecteerde trillingen die informatie geven over aardlagen in het omringende, in concessie uitgegeven, gebied, maar die niet direct aan de oppervlakte van die gebieden kunnen worden geregistreerd. Na bewerking van de gegevens zal het resultaat van de activiteiten bijdragen aan de duidelijkheid van de beeldvorming van bedoelde aardlagen.

Zoals eerder aangegeven, wordt met de verkrijging van een verhoogde nauwkeurigheid in de kartering van bedoelde aardlagen, die met de betere beeldvorming wordt bereikt, beoogd een bijdrage te leveren aan een preciezere plaatsbepaling van het ondergrondse boortraject van mogelijke toekomstige proefboringen in de aan NAM (c.q. NAM/MOBIL) geconcedeerde gebieden.

3.3. Werkmethoden

Binnen de seismische meetmethoden bestaan een tweetal alternatieve technieken. De ene techniek maakt gebruik van lichte seismische ladingen of speciale trilwagens als trillingsbron en gefoons als opnemers op bij laagtij droog gevallen platen. De andere methode gebruikt respectievelijk hoge druk luchtkamers en hydrofoons bij hoogwater. Deze technieken, die ieder voor zich kunnen worden toegepast, hebben elk hun eigen effecten op de diverse milieu-elementen in het meetgebied, welke in het MER zullen worden vergeleken.

Om de werkzaamheden praktisch mogelijk te maken wordt het werkgebied opgesplitst in kleinere deelgebieden. De volgorde van afwerken van deze deelgebieden kan worden aangepast aan milieutechnische en operationele randvoorwaarden.

3.4. Locatie van de activiteit

De onderhavige seismische activiteiten zijn gepland in de tweede helft van 1996 te worden uitgevoerd in een Waddenzeegebied dat ruwweg kan worden beschreven door de driehoek Schiermonnikoog, Simonszand, Lauwersoog (Bijlage: Kaart 1).

3.5. Alternatieven

In het MER zal nadrukkelijk aandacht worden gegeven aan de afstemming van de keuze van elk van de twee alternatieve seismische methoden op de diverse milieuelementen. Uitvoeringsvarianten zijn daarbij tevens de keuze in tijdstip van afwerken van de deelgebieden, afhankelijk van de vigerende omgevingscondities, en eventuele operationele uitvoeringsvarianten. Het Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) zal worden beschouwd binnen het raamwerk van de mitigerende maatregelen en uitvoeringsvarianten.

De activiteit in het doelgebied beoogt tot een betere kartering te komen van aardlagen in de omringende geconcedeerde gebieden. Op basis van geofysische principes is toepassing van het translocatiebeginsel geen alternatief, en zal er dan ook in het MER geen ruimte voor worden gereserveerd.

Een nul-optie in de vorm van geen seismische activiteit heeft als consequentie dat de nauwkeuriger kartering van ondergrondse aardlagen in de aangrenzende gebieden niet kan worden uitgevoerd. Daar een verhoogde precisie van de kartering de nauwkeurigheid in de keuze van het boortraject in het concessie gebied zal verbeteren, wordt door het uitvoeren van de seismische metingen de kans op mislocatie en opnieuw boren verkleind. De hiermee verkregen minimalisering van de duur van de uiteindelijke booractiviteit dient uiteindelijk zowel economische als milieu belangen.

4. Milieu effecten

4.1. Beschrijving huidige situatie en autonome ontwikkeling

Zowel de bestaande situatie van het betrokken Waddenzeegebied, als de autonome ontwikkelingen van het gebied, zullen voor zover van belang in de besluitvorming omtrent de voorgenomen activiteiten in het MER worden belicht. Tevens zullen de effecten op andere activiteiten, zoals visserij, en toerisme worden behandeld.

Aandacht zal met name worden besteed aan:

- het abiotisch milieu: bodem, geulen, platen, kwelders
- het biotisch milieu: vegetaties, bodemfauna, vissen, vogels en zeezoogdieren
- het sociaal-economisch milieu: visserij, recreatie, cultureel erfgoed en militair gebruik

4.2. Milieu-effecten

Het studiegebied zal in principe de oostelijke Waddenzee binnen de PKB grenzen zijn, waarbij voor bepaalde elementen, de beschrijving zich zal toespitsen tot het in bijlage 1.1 aangegeven gebied. De beschrijving van de mogelijke milieu effecten van seismische activiteiten is in principe generiek voor de gehele oostelijke Waddenzee binnen het PKB gebied.

In het MER zullen de potentiële interacties met het milieu en de milieu effecten worden geanalyseerd in termen van grondstofverbruik, emissies, reststoffen, geluid , trillingen, en verstoring door aanwezigheid (ruimtebeslag). Voor de twee toepasbare technieken (hoog- en laagtij methoden) zullen de mogelijke effecten op elk van de milieu elementen worden vergeleken. Tevens zullen de bijbehorende mitigerende maatregelen worden aangegeven.

Het MER zal ingaan op mogelijk cumulatieve milieu effecten als gevolg van meerdere activiteiten gerelateerd aan Exploratie activiteiten.

Verder zal aandacht worden besteed aan de meer organisatorische aspecten van het uitvoeren van de activiteiten in het aangegeven gebied, zoals afspraken met overheden, instanties en overige gebruikers van het gebied, en het toezicht op het naleven van vergunningsvoorwaarden en afspraken.

5. Besluitvorming

5.1. *Besluit waarvoor het milieu-effectrapport wordt opgesteld*

In de inleiding is onder 1.2 aangegeven dat de verplichting in dit geval een milieu-effectrapport op te stellen voortvloeit uit een beleidsformulering in een plan als bedoeld in Hoofdstuk II van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Daarbij is niet aangegeven op welk besluit het MER zal worden toegesneden. In een daartoe geïnitieerd overleg met de diverse bij deze zaak betrokken overheden is overeengekomen dat de te nemen besluiten ten gevolge van de Natuurbeschermingswet, en die ten gevolge van de Provinciale Milieuverordeningen van de Provincies Groningen en Friesland, als MER-plichtige besluiten zullen worden aangemerkt. Aan de hand van deze besluiten kan worden verwacht dat de met de voorgenomen activiteiten samenhangende milieueffecten volwaardig in kaart zullen worden gebracht. In de m.e.r. procedure zullen respectievelijk de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, de colleges van gedeputeerde staten van Groningen en Friesland en Rijkswaterstaat optreden als bevoegd gezag. De minister van LNV zal hierbij zorg dragen voor coördinatie van de diverse procedures.

5.2. *Te nemen besluiten*

Voor zover de besluiten nog niet zijn genomen volgt hieronder een niet limitatief bedoelde opsomming van nog te nemen besluiten die specifiek betrekking hebben op de voorgenomen activiteit:

Natuurbeschermingswet

Cruciaal besluit is de vergunningverlening door of namens de minister van LNV op grond van de Natuurbeschermingswet. In het kader van de Natuurbeschermingswet zijn ook zogenaamde "gesloten gebieden" aangegeven. De vergunning vloeit voort uit de in de wet omschreven beheerstaak van de minister voor (Staats)natuurmonumenten.

Provinciale milieu-verordeningen

Het meetgebied is aangewezen als milieubeschermingsgebied. Op grond van de provinciale milieuverordeningen van Friesland en Groningen moet in ieder geval ontheffing worden verleend van het verbod op het gebruik van "toestellen" als bedoeld in de regels tot het voorkomen of beperken van geluidshinder in milieubeschermingsgebieden.

Waterstaatswetgeving

Krachtens de Waterstaatswetgeving wordt afhankelijk van de plaats en wijze van uitvoering van de seismische metingen vergunning verleend op grond van één of meerdere uit de Waterstaatswet opgenomen reglementen, te weten het Baggerreglement en afhankelijk van de wijze van uitvoering, het Rijkszeeweringenreglement.

Ruimtelijke plannen

In de bestemmingsplannen zijn aanlegvergunningen opgenomen voor seismische metingen. Een aanlegvergunning voor het grondgebied van Schiermonnikoog is niet nodig indien voor de seismische activiteiten vergunning is vereist krachtens de Natuurbeschermingswet. Voor de gemeenten De Marne en Eemsmond geldt een binnenplanse vrijstelling van de bestemmingsplanvoorschriften.

5.3. Genomen besluiten

Voor het desbetreffende gebied is een aantal besluiten genomen die mogelijk van invloed kunnen zijn op de komende besluitvorming:

- Nota Waddenzee (PKB),
- Nationale sectorplannen,
- Provinciale beleidsplannen en verordeningen,
- Gemeentelijke bestemmingsplannen,
- Aanwijzingen tot beschermd of Staatsnatuurmonument,
- Internationale verdragen waarbij Nederland verdragsluitende partij is, en EEG-richtlijnen.

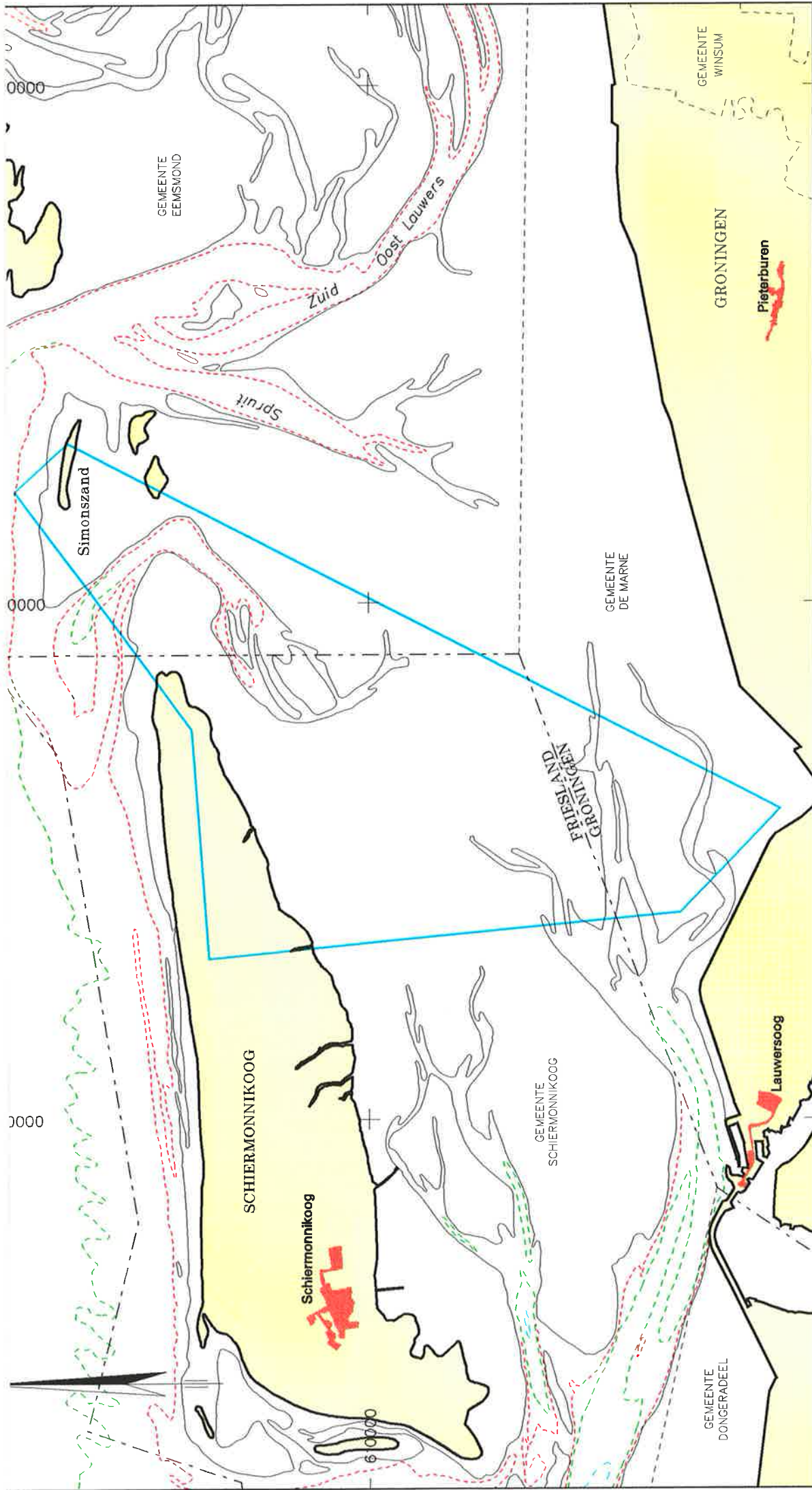
Hierbij zij opgemerkt dat internationale verdragen en richtlijnen zich niet rechtstreeks richten tot de burgers van de toetredende landen. Zij behoren door te werken in de nationale wet- en regelgeving.

5.4. Procedure

De procedure voor de milieu-effect rapportage die is omschreven in Hoofdstuk 7 Wet Milieubeheer zal worden gevolgd. De initiatiefnemer zal trachten te bevorderen dat zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden tot coördinatie en stroomlijning van procedures. Dit komt de kwaliteit en inzichtelijkheid van de besluitvorming ten goede.

5.5. Grensoverschrijdende bepalingen

De voorgenomen activiteit, ongeacht de wijze waarop zij wordt uitgevoerd, zal nimmer tot gevolg kunnen hebben dat er sprake zal zijn van grensoverschrijdende milieugevolgen met een buurland.

PROJECTIE SYSTEEM : RD
DE TOPOGRAFISCHE ONDERGROND
VAN DEZE KAART IS BIJGEWERKT TOT:

LEGENDA

- provinciegrens
- gemeentegrens
- Vergunnings aanvraag seismisch onderzoek

WATERDIEPTES (LLWS)

- 20 m.
- 10 m.
- 5 m.
- 2 m.
- laagwaterlijn
- kustlijn

Gewijzigd

NEDERLANDSE AARDOLIE MIJ.B.V.
BUSINESS UNIT EXPLORATIE

OVERZICHT

VERGUNNINGS AANVRAAG
SEISMISCH ONDERZOEK

Schaal 1 : 100 000

Get.: Topoplanet Assen (XTP/6) Datum : 30-11-1995
 Tekening nr. : 33 445
KAART 1